

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออก ข้าวหอมมะลิไทยไปยังตลาดโลก Factors affecting the export of Thai Jasmine rice to the international market

อารีย์ รัชชัญญการ (Aree Rakthanyakarn)¹
กนกพร ชัยประสิทธิ์ (Kanokporn Chaiprasit)²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในประเทศ ปัจจัยภายนอกประเทศที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยไปยังตลาดโลก

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ ข้อมูลสถิติตั้งแต่ปี 2556-2560 ได้แก่ ปัจจัยด้านปริมาณการผลิตข้าวหอมมะลิของประเทศไทยกับราคาส่งออก (F.O.B.) ข้าวหอมมะลิ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ปริมาณการส่งออกข้าวของประเทศคู่แข่ง ปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิของตลาดโลก ความนิยมบริโภคข้าวหอมมะลิของคนทั่วโลก โดยสถิติที่นำมาใช้ในการศึกษา คือ สถิติเชิงอนุमान ได้แก่ การวิเคราะห์ความถดถอย และค่าสหสัมพันธ์

ผลการศึกษาพบว่า ทั้งปัจจัยภายในประเทศซึ่งประกอบด้วยปัจจัยด้านปริมาณการผลิตข้าวหอมมะลิของประเทศไทยกับราคาส่งออก (F.O.B.) ข้าวหอมมะลิ และปัจจัยภายนอกประเทศซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ปริมาณการส่งออกข้าวของประเทศคู่แข่ง ปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิของตลาดโลก และความนิยมบริโภคข้าวหอมมะลิของคนทั่วโลก

¹นักศึกษาลัทธิบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาธุรกิจระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาการบริหารธุรกิจระหว่างประเทศ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

มีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยไปยังตลาดโลกแตกต่างกันออกไป ซึ่งตัวแปรในแต่ละปัจจัยก็มีความสัมพันธ์กันกับปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทย ปี 2556-2560

คำสำคัญ : การส่งออก ข้าวหอมมะลิไทย ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

Abstract

This research aimed to study the relationship between internal factors and external factors that influenced on the quantity of Thai Jasmine Rice export to global market.

The population used in this research was numerical data with statistical values from 2013 to 2016 of the independent variables of both internal and external factors. The statistics applied in this study were Regression Analysis and Correlation.

The results showed that Domestic factors included the quantity of jasmine rice produced in Thailand and export price (F.O.B), and the external factors were foreign exchange rate, export volume from competitor countries, quantity of jasmine rice imported from the world market, consumption of jasmine rice by people around the world. These factors had various influences on Thai jasmine rice exportation to the world markets, and the variables in each factor were related to the quantity of Thai jasmine rice exported in the year 2012-2016.

Keywords : export, Thai Jasmine Rice, internal factors and external factors

บทนำ

ภูมิภาคเอเชียเป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวที่สำคัญของโลก มีผลผลิตคิดเป็นสัดส่วนประมาณ 90% ของผลผลิตโลก แต่หลายประเทศเน้นใช้ผลิดเพื่อการบริโภคภายในประเทศเป็นหลักปัจจุบันมีประเทศผู้ส่งออกหลัก คือ ไทย อินเดีย และเวียดนาม ไทยมีพื้นที่นาข้าวประมาณ 60 ล้านไร่ทั่วประเทศ

มีผลผลิตข้าวเปลือกประมาณ 30-32 ล้านตันต่อปีหรือประมาณ 20 ล้านตันข้าวสาร ประเทศไทยถือเป็นฐานการผลิตข้าวที่เป็นอันดับต้นๆ ของโลก โดยบริโภคภายในประเทศ และส่งออกไปยังต่างประเทศ (กฤษฎพงศ์ ศรีพงษ์พันธุ์กุล, 2556) ทำให้ข้าวหอมมะลิเป็นข้าวที่ได้รับความนิยมอย่างมากในนานาประเทศ และในปี 2559 ข้าวหอมมะลิของไทยยังได้รับรางวัล ชนะเลิศข้าวดีเด่นของโลกจากงาน The World Rice Conference จากตารางที่ 1 สถานการณ์การส่งออกข้าวหอมมะลิของไทย ตั้งแต่ปี 2556 – 2560 จากตารางที่ 1 พบว่า ปี 2556 มีปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิรวมอยู่ที่ 1,477,869 ตัน ต่อมาในปี 2557 มีปริมาณการส่งออกรวมของข้าวหอมมะลิไทยลดลงมาจากปีก่อน คือ 1,336,238 ถึงแม้ผลรวมในปีถัดมาคือปี 2558 จะเพิ่มมากขึ้นแต่ก็เพียงเล็กน้อยเท่านั้น เป็น 1,385,027 ตัน แต่ยังคงปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในปี 2559 มีผลรวมของปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยคือ 1,535,633 ตัน กระทั่งในปี 2560 ปริมาณรวมของการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องคือ 1,607,356 ตัน ซึ่งเป็นที่น่าพอใจ แต่อย่างไรก็ตาม สถิติผลผลิตข้าวโลก ปี 2556- 2560 นั้นประเทศไทยยังคงเป็นรองในเรื่องของผลผลิตข้าวโลก

จากข้อมูลการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยที่มีแนวโน้มไปในทิศทางบวก จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจในการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกข้าว เพื่อเป็นแนวทางการรักษาตลาดการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยตลอดจนการหาแนวทางในการแก้ปัญหาและวางแผนการส่งออกตลาดส่งออกข้าวหอมมะลิไทยไปยังตลาดสากล

วัตถุประสงค์

1. เพื่อหาอิทธิพลของปัจจัยภายในประเทศที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไปตลาดโลก
2. เพื่อหาอิทธิพลของปัจจัยภายนอกประเทศที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไปตลาดโลก
3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไปตลาดโลก

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยภายในประเทศมีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยไปยังตลาดโลก
2. ปัจจัยภายนอกประเทศมีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยไปยังตลาดโลก
3. ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกมีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยไปยังตลาดโลก

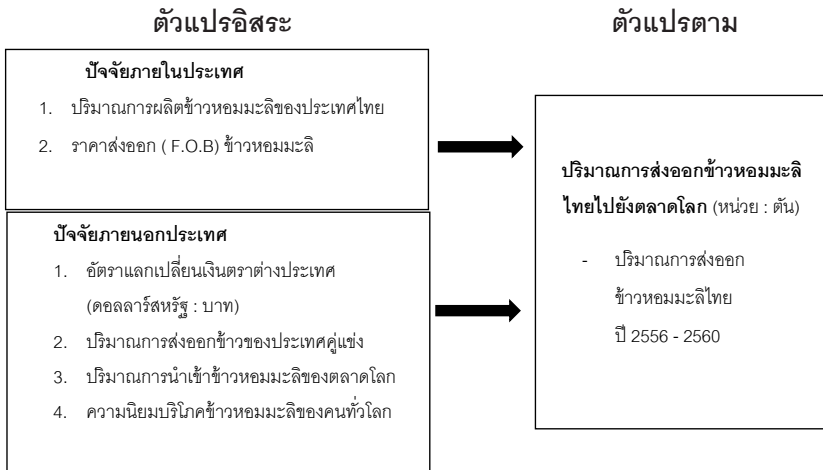
ทบทวนวรรณกรรม

องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการตลาด สภาพแวดล้อมทางการตลาดประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางการตลาดภายนอก ประกอบด้วย ปัจจัยต่างๆ ที่กิจการหรือธุรกิจไม่สามารถควบคุมได้ หรืออาจเรียกว่าปัจจัยนอกหรือปัจจัยที่ควบคุมไม่ได้ Uncontrollable or External Factors และสภาพแวดล้อมทางการตลาดภายใน ประกอบด้วยปัจจัยในองค์การที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ หรืออาจเรียกอีกอย่างว่าปัจจัยภายใน หรือปัจจัยที่ควบคุมได้ controllable or Internal Factors ปัจจัยภายนอก หรือปัจจัยที่ควบคุมไม่ได้ External or Uncontrollable Factors หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานทางการตลาดในด้านต่างๆ เป็นปัจจัยซึ่งกิจการไม่สามารถควบคุมหรือเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปตามที่กิจการต้องการได้ กิจการจำเป็นต้องมีการศึกษาปัจจัยต่างๆ เหล่านี้เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานการตัดสินใจในการวางแผน หรือดำเนินงานทางการตลาดให้เกิดความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยเหล่านี้ ซึ่งในงานนี้ปัจจัยภายนอกได้แก่ 1. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ 2. ปริมาณการส่งออกข้าวของประเทศคู่แข่ง 3. ปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิของตลาดโลก 4. ความนิยมบริโภคข้าวหอมมะลิของคนทั่วโลก ส่วนปัจจัยภายในหรือปัจจัยที่ควบคุมได้ Internal or Controllable Factors หมายถึง ปัจจัยการตลาดที่ผู้ประกอบการสามารถควบคุมหรือเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปตามความต้องการของธุรกิจ หรือกิจการได้ เพราะเป็นปัจจัยที่กิจการหรือธุรกิจจัดสรรมาใช้ในการดำเนินกิจการด้านต่างๆ ซึ่งในงานนี้ได้ตัวแปรด้านปัจจัยภายในได้แก่ 1. ปริมาณการผลิตข้าวหอมมะลิของประเทศไทย 2. ราคาส่งออก (F.O.B) ข้าวหอมมะลิ (พัทธานันท์ ต่ายจันทร์, 2559)

รัตนา สายคณิต. (2543) ได้ศึกษาถึงเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออก กล่าวคือการที่ประเทศจะส่งออกสินค้าและบริการต่างๆ ได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญบางประการ ได้แก่ ปริมาณการผลิตในประเทศต้นทุนการผลิต อัตราเงินเฟ้อ นโยบายการค้า ของต่างประเทศ และอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ ซึ่งได้อธิบายในเรื่องของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศไว้ว่า ราคาขายสินค้าและบริการให้ต่างประเทศเกี่ยวข้องกับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศด้วย ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างเงินสกุลของประเทศกับเงินสกุลของประเทศคู่ค้าเป็นอัตราที่ไม่เหมาะสม ก็อาจจะทำให้ราคาสินค้าและบริการของประเทศคิดเป็นเงินสกุลต่างประเทศมีราคาถูกหรือแพงเกินไป ซึ่งจะกระทบการส่งออกได้เช่นกัน ทำให้ประเทศส่งออกได้มากขึ้น หรือเป็นอุปสรรคต่อการส่งออกก็ได้

พิมพกานต์ พุทธศิริ. (2558) ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาข้าวเปลือกหอมมะลิในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างราคาข้าวเปลือกหอมมะลิ กับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ปริมาณการส่งออกข้าว อัตราแลกเปลี่ยนเงินดอลลาร์สหรัฐ อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราดอกเบี้ยธนาคารแห่งประเทศไทย อัตราดอกเบี้ยในตลาดเงิน ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ และปริมาณผลผลิตข้าว ข้อมูลที่นำมาศึกษาในครั้งนี้เป็นข้อมูลรายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปีพ.ศ. 2549 ถึงไตรมาสที่ 2 ของปีพ.ศ. 2559 และได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระที่ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรอิสระ อันได้แก่ ดัชนีราคาผู้บริโภค ปริมาณการส่งออกข้าว และ ปริมาณผลผลิตข้าว มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับราคาข้าวเปลือกหอมมะลิในประเทศไทย และตัวแปรอิสระ อันได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ อัตราแลกเปลี่ยนเงินดอลลาร์สหรัฐ อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ อัตราดอกเบี้ยธนาคารแห่งประเทศไทย อัตราดอกเบี้ย ในตลาดเงิน และปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับราคาข้าวเปลือกหอมมะลิเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม จากการทบทวนวรรณกรรมสรุปตัวแปรที่มีความสอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้ คือ ตัวแปรด้านอัตราแลกเปลี่ยน ปริมาณผลผลิตข้าว และปริมาณการส่งออกข้าว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือข้อมูลสถิติปริมาณการผลิตข้าวหอมมะลิของประเทศไทย ราคาส่งออก (F.O.B) ข้าวหอมมะลิ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (ดอลลาร์สหรัฐ : บาท) ปริมาณการส่งออกข้าวของประเทศคู่แข่ง ปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิของตลาดโลก ความนิยมบริโภคข้าวหอมมะลิของคนทั่วโลก ตั้งแต่ปี 2556-2560 (ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2016) เมื่อเก็บข้อมูลวิจัยเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของสถิติ หลังจากนั้นนำมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS มาทำการวิเคราะห์หาค่าสถิติ

สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในประเทศ ปัจจัยภายนอกประเทศ และปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด กับปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยในแต่ปีตั้งแต่ ปี 2556 - ปี 2560 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เป็นการทดสอบความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างปัจจัยภายในกับปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยปี 2556 – 2560 พบว่า ปัจจัยภายในประกอบด้วย ปริมาณการผลิตข้าวหอมมะลิของประเทศไทย ราคาส่งออก (F.O.B) ข้าวหอมมะลิ สามารถอธิบายความผันแปรของปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยปี พ.ศ. 2556 – 2560 ได้ร้อยละ 30.8 ($R^2 = 0.308$) มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ 26119.99625 เมื่อพิจารณาค่า sig. เป็นรายด้าน ดังตารางที่ 2 พบว่า

ปริมาณการผลิตข้าวหอมมะลิของประเทศไทย มีค่า sig. 0.039 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ด้านปริมาณการผลิตข้าวหอมมะลิของประเทศไทยมีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ราคาส่งออก (F.O.B) ข้าวหอมมะลิไทย มีค่า sig. 0.033 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ด้านราคาส่งออก (F.O.B) ข้าวหอมมะลิไทยไม่มีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

สามารถเขียนแสดงความสัมพันธ์ได้จากสมการ ดังนี้

ปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทย = $206546.962 + 17646.572$ (ปริมาณการผลิตข้าวหอมมะลิของประเทศไทย) + 13083.828 (ราคาส่งออกข้าวหอมมะลิไทย)

จากผลการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยภายในด้านราคาส่งออก (F.O.B) ข้าวหอมมะลิ มีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยของประเทศไทยมากที่สุด รองลงมาคือปริมาณการผลิตข้าวหอมมะลิของประเทศไทย

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างปัจจัยภายนอกกับปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยปี 2556 – 2560 พบว่า ปัจจัยภายนอกประกอบด้วย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

ปริมาณการส่งออกข้าวของประเทศไทย ปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิไทยของตลาดโลก ความนิยมบริโภคข้าวหอมมะลิของคนทั่วโลก สามารถอธิบายความผันแปรของปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยปี พ.ศ. 2556 – 2560

ได้ร้อยละ 51.8 ($R^2 = 0.518$) มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ 21792.04430 เมื่อพิจารณาค่า sig. เป็นรายด้าน ดังตารางที่ 3 พบว่า

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ มีค่า sig. 0.046 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ปริมาณการส่งออกข้าวของประเทศคู่แข่ง มีค่า sig. 0.021 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ปริมาณการส่งออกข้าวของประเทศคู่แข่งมีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิไทยของตลาดโลก มีค่า sig. 0.040 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ด้านปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิไทยของตลาดโลกมีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ความนิยมบริโภคข้าวหอมมะลิของคนทั่วโลก มีค่า sig. 0.035 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ความนิยมบริโภคข้าวหอมมะลิของคนทั่วโลกมีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

สามารถเขียนแสดงความสัมพันธ์ได้จากสมการ ดังนี้

ปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทย = $326225.170 + 9974.886$ (อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ) + 10692.757 (ปริมาณการส่งออกข้าวของประเทศคู่แข่ง) + 33021.862 (ปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิไทยของตลาดโลก) + 52326.838 (ความนิยมบริโภคข้าวหอมมะลิของคนทั่วโลก)

จากสมการสามารถอธิบายได้ดังนี้

ความนิยมบริโภคข้าวหอมมะลิของคนทั่วโลก มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (B) เท่ากับ 52326.838 หมายความว่า ถ้าด้านความนิยมบริโภคข้าวหอมมะลิของคนทั่วโลก เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทย จะเพิ่มขึ้น 52326.838 หน่วย

จากผลการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยภายนอก ด้านปริมาณการส่งออกข้าวของประเทศคู่แข่ง มีอิทธิพลต่อหน่วย ปริมาณการส่งออกข้าวหอม

มะลิไทย มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความนิยมบริโภคข้าวหอมมะลิของคนทั่วโลก รองลงมาคือ ด้านปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิไทยของตลาดโลกและด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศตามลำดับ โดยทุกตัวแปรนั้นมีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยไปยังตลาดโลก

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกกับปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยปี 2556 – 2560 พบว่า ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกประกอบด้วย ปริมาณการผลิตข้าวหอมมะลิของประเทศไทย ราคาส่งออก (F.O.B) ข้าวหอมมะลิ ความสามารถในการเพาะปลูกข้าวหอมมะลิในประเทศไทย การให้ความสนับสนุนจากรัฐบาล และอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศปริมาณการส่งออกข้าวของประเทศคู่แข่ง ปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิไทยของตลาดโลก ความนิยมบริโภค-ข้าวหอมมะลิของคนทั่วโลก สามารถอธิบายความผันแปรของปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยปี พ.ศ. 2556 – 2560 ได้ร้อยละ 79.7 ($R^2 = 0.797$) มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ 21592.71187 เมื่อพิจารณาค่า sig. เป็นรายด้าน ดังตารางที่ 4 พบว่า

ปริมาณการผลิตข้าวหอมมะลิของประเทศไทย มีค่า sig. 0.025 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ด้านปริมาณการผลิตข้าวหอมมะลิของประเทศไทยมีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยตามสมมติฐาน ราคาส่งออก (F.O.B) ข้าวหอมมะลิ มีค่า sig. 0.032 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ด้านราคาส่งออก (F.O.B) ข้าวหอมมะลิมีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยตามสมมติฐาน

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ มีค่า sig. 0.045 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยตามสมมติฐาน

ปริมาณการส่งออกข้าวของประเทศคู่แข่ง มีค่า sig. 0.047 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ปริมาณการส่งออกข้าวของประเทศคู่แข่งมีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยตามสมมติฐาน

ปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิไทยของตลาดโลก มีค่า sig. 0.040 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ด้านปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิไทยของตลาดโลกมีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยตามสมมติฐาน

ความนิยมบริโภคข้าวหอมมะลิของคนทั่วโลก มีค่า sig. 0.043 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ความนิยมบริโภคข้าวหอมมะลิของคนทั่วโลก มีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยตามสมมติฐาน

สามารถเขียนแสดงความสัมพันธ์ได้จากสมการ ดังนี้ ปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทย = $591042.750 + 29611.293$ (ปริมาณการผลิตข้าวหอมมะลิของประเทศไทย) + 27531.023 (ราคาส่งออกข้าวหอมมะลิไทย) + 15792.051 (อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ) + 3653.491 (ปริมาณการส่งออกข้าวของประเทศไทย) + 11048.795 (ปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิไทยของตลาดโลก) + 40843.639 (ความนิยมบริโภคข้าวหอมมะลิของคนทั่วโลก)

จากผลการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกประเทศมีความสัมพันธ์กันต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยของประเทศไทย ปี 2556 - 2560

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในประเทศที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยไปยังตลาดโลก

ผลจากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในประเทศ จากตารางที่ 2 พบว่าในสมการถดถอยพหุคูณมีตัวแปรอิสระด้านปริมาณการผลิตข้าวหอมมะลิของประเทศไทยมีค่า sig. 0.039 และราคาส่งออก (F.O.B) ข้าวหอมมะลิไทยมีค่า sig. 0.033 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าผลผลิตข้าวหอมมะลิของประเทศไทยและราคาส่งออก (F.O.B) ข้าวหอมมะลิไทยอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยของประเทศไทย นอกจากนั้นยังมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (B) เท่ากับ 17646.572 และ 13083.828 ตามลำดับหมายความว่า ถ้าด้านปริมาณการผลิตข้าวหอมมะลิของประเทศไทยเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทย จะเพิ่มขึ้น 17646.572 หน่วยและเช่นเดียวกันถ้าด้านราคาส่งออก (F.O.B) ข้าวหอมมะลิไทยเพิ่มขึ้น 1 หน่วยปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยจะเพิ่มขึ้น 13083.828 หน่วยในขณะที่ตัวแปรอิสระที่เหลือ ของปัจจัยภายนอกประเทศไม่เข้าไปอยู่ในสมการถดถอย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งปฏิเสธข้อสมมติฐาน

แต่ไม่คล้อยจองกันกับความคิดเห็นจากแบบสอบถามที่ได้เก็บความคิดเห็นมาจากบริษัทผู้ส่งออกข้าวหอมมะลิไทยไปนอกราชอาณาจักรพบว่าไม่มีตัวแปรอิสระใดที่เข้าไปอยู่ในสมการถดถอยพหุคูณ และมีค่า sig มากกว่า 0.05 ตามนัยสำคัญนั่นเอง

สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกประเทศที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยไปยังตลาดโลก

ผลจากการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกประเทศ จากตารางที่ 3 พบว่าในสมการถดถอยพหุคูณมีตัวแปรอิสระด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมีค่า sig. 0.046 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ มีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิของประเทศไทย ปริมาณการส่งออกข้าวของประเทศคู่แข่งมีค่า sig. 0.021 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าปริมาณการส่งออกข้าวของประเทศคู่แข่งมีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยของประเทศไทยและ ปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิไทยของตลาดโลกมีค่า sig. 0.040 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิไทยของตลาดโลก และ ความนิยมบริโภคข้าวหอมมะลิของคนทั่วโลก มีค่า sig. 0.035 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าความนิยมบริโภคข้าวหอมมะลิของคนทั่วโลก มีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยของประเทศไทย นอกจากนั้นยังมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (B) เท่ากับ 52326.838 หมายความว่า ถ้าด้านความนิยมบริโภคข้าวหอมมะลิของคนทั่วโลกเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทย จะเพิ่มขึ้น 52326.838 หน่วย และมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.927 ซึ่งคล้อยจองกันกับความคิดเห็นจากแบบสอบถามที่ได้เก็บความคิดเห็นมาจากบริษัทผู้ส่งออกข้าวหอมมะลิไทยไปนอกราชอาณาจักรพบว่าส่วนใหญ่ให้ความสำคัญความนิยมบริโภคข้าวหอมมะลิของคนทั่วโลกมาเป็นอันดับแรก เช่นเดียวกัน

สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกประเทศที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยไปยังตลาดโลก

ผลจากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในประเทศพบว่าในสมการถดถอยพหุคูณมีตัวแปรอิสระด้านปริมาณการผลิตข้าวหอมมะลิของประเทศไทยมีค่า sig. 0.025 และราคาส่งออก (F.O.B) ข้าวหอมมะลิไทยมีค่า sig. 0.032 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ

ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าผลผลิตข้าวหอมมะลิของประเทศไทยและราคาส่งออก (F.O.B) ข้าวหอมมะลิไทยมีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยของประเทศไทย นอกจากนั้นยังมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (B) เท่ากับ 79611.293 และ 67531.023 ตามลำดับหมายความว่า ถ้าด้านปริมาณการผลิตข้าวหอมมะลิของประเทศไทย เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทย จะเพิ่มขึ้น 79611.293 หน่วย และเช่นเดียวกันถ้าด้านราคาส่งออก (F.O.B) ข้าวหอมมะลิไทยเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยจะเพิ่มขึ้น 67531.023 หน่วย และผลจากการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกประเทศพบว่าในสมการถดถอยพหุคูณมีตัวแปรอิสระด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมีค่า sig. 0.045 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ มีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยของประเทศไทย ปริมาณการส่งออกข้าวของประเทศไทย คู่แข่งมีค่า sig. 0.047 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าปริมาณการส่งออกข้าวของประเทศไทยคู่แข่งมีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยของประเทศไทยและ ปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิไทยของตลาดโลกมีค่า sig. 0.040 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิไทยของตลาดโลก และ ความนิยมบริโภคข้าวหอมมะลิของคนทั่วโลก มีค่า sig. 0.043 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ความนิยมบริโภคข้าวหอมมะลิของคนทั่วโลก มีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยของประเทศไทย นอกจากนั้นยังมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (B) เท่ากับ 601048.795 หมายความว่า ถ้าด้านความนิยมบริโภคข้าวหอมมะลิของคนทั่วโลก เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทย จะเพิ่มขึ้น 60843.639 หน่วยและมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.724 ซึ่งคล้องจองกันกับความคิดเห็นจากแบบสอบถามที่ได้เก็บความคิดเห็นมาจากบริษัทผู้ส่งออกข้าวหอมมะลิไทยไปนอกราชอาณาจักรพบว่าส่วนใหญ่ให้ความสำคัญความนิยมบริโภคข้าวหอมมะลิของคนทั่วโลกมาเป็นอันดับแรก เช่นเดียวกันซึ่งดูได้จาก ตารางที่ 4

ข้อเสนอแนะทางการศึกษา

1. ควรทำการศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิของประเทศไทยไปยังตลาดโลก

2. ควรทำการศึกษาถึงอุปสงค์ และอุปทานความต้องการของข้าวหอมมะลิไทยในปัจจุบันเพื่อเป็นการวิเคราะห์ถึง-ความต้องการหรือความสามารถในการผลิตหรือการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณพงศ์ ศรีพงษ์พันธุ์กุล. (2556). **การลดต้นทุนการผลิตข้าว**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัทธนันท์ ต่ายจันทร์. (2559). การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการตลาดและระบบการตลาด. **หลักการตลาด02,2**. ค้นเมื่อ 22 กรกฎาคม 2561, จาก <https://sites.google.com/site/hlakkartlad02>
- พิมพ์กานต์ พุทธศิริ. (2558). **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาข้าวเปลือกหอมมะลิในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- รัตนา สายคณิต. (2543). **หลักเศรษฐศาสตร์:มหาเศรษฐศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ตารางที่ 1 แสดงสถิติของปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยของประเทศไทย โดยจำแนกเป็นรายเดือน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 – พ.ศ. 2560 (2013 – 2017)

Thai Jasmine Rice Export Quantity 2013-2017 ปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทย ปี พ.ศ. 2556-2560													
Year	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec	Total
2013	146,907	117,840	128,936	98,154	111,717	104,114	125,972	127,270	97,007	110,120	150,738	159,097	1,477,869
2014	127,110	108,563	120,012	93,863	102,731	104,352	102,888	95,166	94,736	107,072	125,081	154,664	1,336,238
2015	122,892	99,053	120,211	113,640	106,731	94,312	105,278	97,586	104,068	100,176	138,301	182,779	1,385,027
2016	121,206	125,335	132,429	92,833	117,263	115,663	100,257	115,638	114,082	117,318	183,617	199,992	1,535,633
2017	123,740	146,785	137,801	101,597	133,443	122,461	208,263	115,054	83,754	98,904	171,811	163,743	1,607,356

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากรข้อมูล ณ วันที่ 7 ก.พ. 2560

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ระหว่างปัจจัยภายในกับปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทย ปี พ.ศ. 2556 - 2560

ตัวแปร	ปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยปี พ.ศ. 2556 - 2560				
	B	Unstandardized	Standardized	t	Sig.
		Coefficients Std. Error	Coefficients Beta(β)		
ค่าคงที่ (Constant)	206546.962	93201.389		2.216	0.062
ปริมาณการผลิตข้าวหอมมะลิของประเทศไทย	57646.572	15773.850	0.407	1.119	0.039*
ราคาส่งออก (F.O.B) ข้าวหอมมะลิไทย	53083.828	13462.322	0.317	0.972	0.033*
$R^2 = 0.308$, Adjusted $R^2 = -0.087$, $S.E_{est} = 26119.99625$, $F = 0.779$, $Sig. 0.573$					

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ระหว่างปัจจัยภายนอกกับปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทย ปี พ.ศ. 2556 - 2560

ตัวแปร	ปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยปี พ.ศ. 2556 - 2560				
	B	Unstandardized	Standardized	t	Sig.
		Coefficients Std. Error	Coefficients Beta(β)		
ค่าคงที่ (Constant)	326225.170	118988.392		2.742	0.029
อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	59974.886	10197.392	0.262	0.978	0.046*
ปริมาณการส่งออกข้าวของประเทศไทยคู่แข่ง	70692.757	11403.070	0.290	0.938	0.021*
ปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิไทยของตลาดโลก	33021.862	19019.283	0.628	1.736	0.040*
ความนิยมบริโภคข้าวหอมมะลิของคนทั่วโลก	52326.838	20096.451	0.927	2.604	0.035*
$R^2 = 0.518$, Adjusted $R^2 = 0.243$, $S.E_{est} = 21792.04430$, $F = 1.884$, $Sig. 0.218$					

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกกับปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยปี พ.ศ. 2556 – 2560

ตัวแปร	ปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยปี พ.ศ. 2556 - 2560				
	B	Unstandardized	Standardized	t	Sig.
		Coefficients Std. Error	Coefficients Beta(β)		
ค่าคงที่ (Constant)	591042.750	226444.945		2.610	0.080
ปริมาณการผลิตข้าวหอมมะลิ ของประเทศไทย	79611.293	29999.974	0.682	0.987	0.025*
ราคาส่งออก (F.O.B) ข้าวหอม มะลิ	67531.023	25668.982	0.668	-1.073	0.032*
อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ต่างประเทศ	75792.051	23992.790	0.414	-0.658	0.045*
ปริมาณการส่งออกข้าวของ ประเทศคู่แข่ง	63653.491	20555.759	0.099	0.178	0.047*
ปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิ ไทยของตลาดโลก	601048.795	73772.886	0.210	-0.150	0.040*
ความนิยมบริโภคข้าวหอมมะลิ ของคนทั่วโลก	60843.639	46361.550	0.724	-0.881	0.043*
$R^2 = 0.797$, Adjusted $R^2 = 0.257$, $S. E_{est} = 21592.71187$, $F = 1.475$, Sig. 0.410					